

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-48-49>

УДК 65.338.4

Кукушка Ірина Василівна
аспірантка кафедри економіки,
Національний транспортний університет

Iryna Kukushka
National Transport University

ІМПЕРАТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

THE IMPERATIVE SENTENCES FOR INNOVATIVE DEVELOPMENT OF TRANSPORTATION ENTERPRISES

Анотація. Стаття присвячена аналізу імперативів інноваційного розвитку транспортних підприємств, зокрема в контексті транспортної галузі України. Текст статті розглядає поняття «імперативи» в контексті інноваційного розвитку транспортної галузі, пояснює, що це обов'язкові або важливі фактори, які визначають необхідність інновацій у цій галузі. Вказано, що такими імперативами є: зростання обсягів перевезень, питання екології, конкуренція та технологічні зрушення. Зазначено, що один з головних імперативів полягає в необхідності створення нових, більш продуктивних транспортних моделей, де вантажі та пасажери доставляються до місця призначення за допомогою найбільш ефективних видів транспорту. Це означає переосмислення транспортної системи і використання різних видів транспорту, які оптимально відповідають конкретним завданням. Іншим імперативом є необхідність покращення енергоефективності транспортних засобів, впровадження екологічних видів пального та двигунів, оптимізація мультимодальних логістичних схем і використання ресурсоефективних видів транспорту для перевезення великих вантажів на великі відстані. Зазначено, що українська транспортна галузь повинна активно адаптуватися до глобальних цифрових тенденцій, включаючи впровадження інтелектуальних систем, автоматизацію та цифрову трансформацію. Ще одним ключовим імперативом є зменшення негативного впливу транспорту на навколишнє середовище шляхом розвитку та впровадження зелених технологій та інновацій в сфері транспорту. Доцільним є розвиток кіберзахисту та використання штучного інтелекту, з метою виявлення загроз, покращення безпеки на дорогах через технології для уникнення аварій, розвиток безпечних інфраструктурних рішень та впровадження системи взаємодії між транспортними засобами та інфраструктурою (V2X), що дозволяє обмінюватися інформацією для безпечної їзди та попередження небезпек. У статті також обговорюються такі аспекти як мультимодальність, супутникова навігація, інтелектуальні транспортні системи та використання інформаційних технологій. Тож, стаття містить рекомендації для вирішення інноваційних завдань у транспортній галузі, враховуючи особливості та виклики, з якими стикаються транспортні підприємства в Україні.

Ключові слова: імператив, інновація, транспортне підприємство, цифрова трансформація, зелені технології.

Summary. The article is dedicated to the analysis of imperatives in the innovative development of transportation enterprises, particularly in the context of Ukraine's transportation industry. The text explores the concept of "imperatives" in the context of innovation in the transportation sector, explaining that these are mandatory or crucial factors that determine the necessity of innovation in this industry. The identified imperatives include: increasing transport volumes, environmental issues, competition, and technological shifts. It is noted that one of the main imperatives is the need to create new, more productive transportation models, where cargo and passengers are delivered to their destination using the most efficient modes of transport. This entails a reconsideration of the transportation system and the use of various modes of transport that optimally fit specific tasks. Another imperative is the need to improve the energy efficiency of vehicles, introduce eco-friendly fuels and engines, optimize multimodal logistics schemes, and use resource-efficient transport modes for transporting large cargoes over long distances. The article emphasizes that the Ukrainian transportation industry must actively adapt to global digital trends, including the implementation of intelligent systems, automation, and digital transformation. Another key imperative is to reduce the negative impact of transportation on the environment through the development and implementation of green technologies and innovations in the field of transport. The development of cybersecurity and the use of artificial intelligence are considered reasonable for threat detection, improving road safety through accident-avoidance technologies, developing safe infrastructure solutions, and implementing vehicle-to-everything (V2X) interaction systems that allow information exchange for safe driving and danger prevention. The article also discusses aspects such as multimodality, satellite navigation, intelligent transport systems, and

the use of information technologies. Therefore, the article provides recommendations for addressing innovative challenges in the transportation industry, taking into account the specific features and challenges faced by transportation enterprises in Ukraine.

Keywords: imperative, innovation, transportation enterprise, digital transformation, green technologies.

Постановка проблеми. В сучасному світі транспорт відіграє ключову роль у забезпеченні ефективності господарського розвитку та забезпеченні потреб суспільства. З кожним роком зростає обсяг транспортних перевезень, підвищується рівень складності та різноманітності вимог до транспортних систем. Щоб впоратися з цими викликами та підтримувати стабільний розвиток, транспортні підприємства повинні активно впроваджувати інновації в своїй діяльності. Це стає не тільки обов'язковою умовою для збереження конкурентоспроможності, але й ключовим чинником у покращенні якості послуг, зменшенні впливу на навколишнє середовище та забезпеченні безпеки пасажирів та вантажів.

Актуальність дослідження імперативів інноваційного розвитку транспортних підприємств проявляється в контексті сучасних глобальних викликів та трансформацій. Всі ці аспекти вимагають вивчення та аналізу інноваційних підходів у розвитку транспортної галузі, сприяючи тим самим вдосконаленню і сталому розвитку транспортних підприємств. У цьому контексті, імперативи інноваційного розвитку транспортних підприємств набувають особливого значення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Робота ґрунтується на аналізі наукової літератури, періодичних видань та напрацювань сучасних дослідників, серед них: О.І. Дмитрієва, П.Ю. Гречан, С. Смерічевський, Л.С. Козак, В.П. Яновська, М.В. Мартиненко, А.О. Дудік, Е.К. Аділов та багато інших.

Дані науковці проводили дослідження соціальних та економічних переваг інновацій для суспільства та економіки в цілому, таких як збільшення ефективності, поліпшення якості послуг та створення нових робочих місць. Обґрунтовували вплив законодавства на інноваційні ініціативи в транспортному секторі та давали пропозиції щодо поліпшення регулюючого середовища. Вивчали новітні технології, які можуть застосовуватися в транспортному секторі, такі як автономні автомобілі, системи управління трафіком, розумні транспортні мережі та інші. Наприклад, Гречан П.Ю. у своїй статті «Інноваційна активність підприємств автомобільного транспорту в Україні» здійснив дослідження інноваційної активності підприємств автомобільного транспорту в Україні. Також ним був здійснений аналіз факторів, що впливають на інноваційні процеси в автомобільному секторі. Натомість Загурський О.М. здійснив монографічне дослідження конкурентоспроможності транспортно-логістичних систем в умовах глобалізації та провів інституціональний

аналіз, що враховує вплив глобальних процесів на транспортно-логістичні системи.

Мета статті:

- Зазначити актуальні імперативи інноваційного розвитку транспортних підприємств.
- Проаналізувати проблеми, які впливають на транспортну систему України.
- Запропонувати стратегічні напрямки розвитку транспортної системи України.
- Дослідити процес впровадження цифрових інновацій у транспортну галузь.
- Висвітлити важливість використання інтернет-технологій для вдосконалення бізнес-процесів у сфері транспорту та логістики.
- Проаналізувати інноваційні підходи для гарантування безпеки в транспортному секторі, включаючи кіберзахист, використання штучного інтелекту та аналітики даних, а також розробку систем безпеки.
- Обґрунтувати та проаналізувати ефективність впровадження фінансових інструментів для залучення інвестицій у розвиток інновацій транспортних підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. В контексті нашого дослідження термін «імперативи» означає обов'язкові або важливі фактори, які визначають необхідність інновацій в галузі транспорту. Імперативи можуть бути підсилені проблемами, викликами або можливостями, з якими стикаються транспортні підприємства, та в цілому транспортна галузь.

Наприклад, імперативи інноваційного розвитку транспортних підприємств можуть включати такі аспекти:

- Зростання обсягів перевезень і потреба в оптимізації логістики та інфраструктури для підтримки цього зростання.
- Забруднення довкілля і необхідність зменшення викидів парникових газів та покращення екологічної стійкості транспорту.
- Глобалізація і конкуренція на ринку, яка вимагає більшої ефективності та інновацій для збереження конкурентоспроможності.
- Технологічні зрушення, такі як автономні транспортні засоби, електричні автомобілі, Інтернет речей та штучний інтелект, які можуть змінити спосіб функціонування транспорту.

В даному дослідженні ми проаналізуємо деякі із зазначених імперативів.

Транспортний комплекс України включає в себе всі види транспорту та компанії, які забезпечують послуги транспортування і обслуговування на транспорті, а також підприємства, що виробляють транспортні засоби, проводять їх ремонт та тех-

нічне обслуговування. Ця система включає в себе транспортну інфраструктуру, дороги для автомобільного, залізничного та авіаційного руху, а також транспортні засоби, технічні пристрої і механізми, системи управління та зв'язку і багато іншого [9].

Транспортна система України стикається з низьким рівнем розвитку технологій та інфраструктури для мультимодальних перевезень, що призводить до низької конкурентоспроможності та обмежує доступ української продукції на світовий транспортний ринок. Великі витрати на транспортування становлять близько 40% загальної вартості продукції. Україна відстає в мультимодальних та інтермодальних перевезеннях вантажів, які становлять менше 0,5% транспортного ринку, в порівнянні з країнами-членами ЄС та іншими розвинутими державами. Транспортна система України межує з Транс'європейською транспортною мережею (TEN-T), але поки що має обмежену інтегрованість і технологічне відставання від TEN-T. Ця ситуація призводить до зменшення транзитних перевезень через Україну та надання низькоякісних транспортних послуг під час експорту, що негативно впливає на конкурентоспроможність та ефективність національної економіки.

Спостерігається тенденція до зниження ефективності використання пропускної спроможності в транспортній системі, що включає такі проблеми як: низький рівень конкуренції на ринку транспортних послуг та невідповідність європейським стандартам доступу до ринку послуг; неефективна тарифна політика у сфері транспорту; повільна доставка вантажів «від дверей до дверей» та невиконання зобов'язань у визначений термін; відсутність процесів покращення автомобільних доріг загального користування та відсутність ефективного контролю за габаритами та вантажами на транспортних засобах [3, с. 181].

Обмеження мобільності не є розв'язанням цих проблем. Замість цього, потрібно створити нові транспортні моделі, де більші обсяги вантажів та пасажирів доставляються до місця призначення за допомогою найбільш ефективних видів транспорту (їх поєднанням). Індивідуальні перевезення краще використовувати на останній ділянці подорожі, і вони мають використовувати «чисті» транспортні засоби. Інформаційні технології допомагають організувати зручні переходи між видами транспорту. Користувачі транспортних послуг повинні повністю відшкодувати витрати на перевезення, одночасно отримуючи менше навантаження, більше інформації, вищу якість обслуговування та більшу безпеку [4, с. 56].

Отже, один з головних імперативів полягає в необхідності створення нових, більш продуктивних транспортних моделей, де вантажі та пасажирів доставляються до місця призначення за допомогою найбільш ефективних видів транспорту. Це означає

переосмислення транспортної системи і використання різних видів транспорту, які оптимально відповідають конкретним завданням.

Майбутній розвиток транспортної галузі має спиратися на наступні напрямки:

– Покращення енергоефективності транспортних засобів різних видів та впровадження екологічних видів пального та двигунів.

– Оптимізація мультимодальних логістичних схем, включаючи більше використання тих видів транспорту, які є більш ресурсоефективними, особливо при перевезенні вантажів на великі відстані.

– Посилене управління перевезеннями та інфраструктурою за допомогою інформаційних систем, передових логістичних рішень та ринкових заходів, таких як розвиток інтегрованого залізничного ринку, видалення обмежень на внутрішні перевезення, полегшення каботажу та справедливе ціноутворення.

Для вирішення цих завдань важливо впровадити стимулюючі механізми для поетапної модернізації та розвитку транспортної інфраструктури, оновлення транспортних засобів, ефективне управління розвитком транспортної мережі та налагодження партнерства між державним та приватним секторами. Також важливими завданнями є впровадження ефективної системи оподаткування для привертання приватного капіталу, поліпшення законодавства щодо державно-приватного партнерства в проектах з розбудови транспортної інфраструктури та реалізація програми оновлення залізничного рухомого складу, включаючи високошвидкісні пасажирські та мультимодальні вантажні перевезення [3, с. 184].

Тож, у даному контексті основним імперативом є необхідність покращення енергоефективності транспортних засобів, впровадження екологічних видів пального та двигунів, оптимізація мультимодальних логістичних схем і використання ресурсоефективних видів транспорту для перевезення великих вантажів на великі відстані.

Радикальні зміни у розвитку світової транспортної інфраструктури і міжнародних систем державного регулювання, які вже базуються на цифровій економіці, потребують, щоб Україна не лише адаптувалася до глобальних транспортних стандартів у технічному та управлінському плані, але й активно розвивала інфраструктуру для інноваційного росту національного транспортного комплексу через цифрову трансформацію.

Український Інститут Майбутнього представив економічну стратегію «Україна 2030E – країна з розвинутою цифровою економікою», яка містить сучасне бачення інноваційного розвитку транспортної інфраструктури з метою реалізації світових тенденцій. Проте аналізуючи цю стратегію може з'явитись враження, що мова йде про розвиток, який дорівнює конкурентоспромож-

ності на початку ХХ століття, оскільки сформульовані твердження виглядають неоднозначно. Це пов'язано з тим, що нормативно-правовий комплекс має бути не лише орієнтованим на напрямки розвитку транспортної інфраструктури, але й містити систему законів, підзаконних актів та норм, які взаємодіють та уточнюють один одного, щоб створити повний і чіткий набір правил і стандартів, що допоможе реалізувати глобальні пріоритети в галузі транспортної інфраструктури в умовах сучасної ринкової економіки.

Так щодо транспортної інфраструктури, то цифровою галуззю повинна називатись не тільки завдяки впровадженню в традиційні технологічні ланцюжки транспортування вантажу та пасажирів цифрових технологій, а коли матимемо дію з сформованими та повноцінно діючими «розумними залізницями», авто-потягами, «розумним містом» та інше [2, с. 46–47].

Як вже було зазначено, цифрові інновації стрімко впроваджуються в діяльність підприємств, включаючи транспортні компанії. Цей процес передбачає, що вітчизняні транспортні засоби стануть автономними та будуть об'єднані в єдину систему. Це сприятиме розвитку «розумних автомобілів», «розумних залізниць» і т.д., що дозволить підвищити ефективність перевезень та зменшити споживання енергії.

Транспортна галузь легко піддається процесу цифровізації і можна виділити два основних напрями цього процесу. Перший – це впровадження інтелектуальних транспортних систем, що є основним трендом у розвитку технологій. Другий напрям – це зміни в самому виробництві та економічних основах транспортної галузі. Для досягнення успіху в цифровому економічному розвитку підприємства можна виділити чотири ключові напрями: цифровізація транспортної інфраструктури і логістичних ланцюгів; роботизація виробничих процесів; масштабна автоматизація, включаючи управлінські процеси; впровадження систем автопілоту [7, с. 43].

Перспективним напрямком автоматизації та оптимізації бізнес-процесів у сфері транспорту є створення «цифрового відображення процесу надання транспортно-логістичних послуг.» Ця ініціатива передбачає цифрову трансформацію процесу надання транспортно-логістичних послуг, створення віртуальної моделі підрозділів з урахуванням рухомого складу, його місцезнаходження, особливостей операцій та іншого [6].

Українська транспортна галузь повинна активно адаптуватися до глобальних цифрових тенденцій, включаючи впровадження інтелектуальних систем, автоматизацію та цифрову трансформацію. Ключовими імперативами є цифрова трансформація транспортної інфраструктури, інтеграція «розумних» транспортних систем, автоматизація бізнес-

процесів та створення «цифрового відображення» транспортно-логістичних послуг.

Завдяки активному використанню інтернет-технологій відкриваються нові можливості для вивчення потреб споживачів та просування транспортно-логістичних послуг. Цифрова трансформація також дозволяє автоматизувати як внутрішні, так і зовнішні бізнес-процеси, використовувати нові методи залучення клієнтів, скорочувати час на прийняття рішень та підвищувати їхню адекватність. Це сприяє зменшенню виробничих ризиків і підвищенню ефективності у сфері транспорту та логістики [10].

Важливо зазначити, що розвиток та імплементація інноваційних методів для зменшення викидів та позитивного впливу на навколишнє середовище в транспортній галузі стають критичним завданням у світі, де збереження екологічної рівноваги стає надзвичайно важливим завданням. Це вимагає революційних змін у способах, якими ми переміщуємося, а також у виробництві та використанні енергії.

Ще одним ключовим імперативом є зменшення негативного впливу транспорту на навколишнє середовище шляхом розвитку та впровадження зелених технологій та інновацій в сфері транспорту.

Інноваційним підходом є розвиток електромобільності. Електромобілі, які працюють на акумуляторах, відкривають широкі можливості для зменшення забруднення повітря і газових викидів. Вони є більш ефективними та менш шкідливими для довкілля порівняно з традиційними автомобілями з ДВЗ. Також важливою перевагою є можливість використовувати відновлювальні джерела енергії для заряджання електромобілів, що допомагає знизити залежність палива на основі нафтопродуктів.

Зелені технології, такі як електрогібридні двигуни, сонячні панелі на транспортних засобах та використання біопалива, також грають важливу роль у зменшенні викидів та позитивному впливі на навколишнє середовище. Спеціалізовані системи для збору та використання енергії з руху, термоелектричні генератори та інші інновації допомагають зменшити споживання палива та забруднення.

У розробці інноваційних методів зменшення викидів велике значення має впровадження стандартів ефективності, а також підтримка державних ініціатив для зеленого транспорту. Це включає в себе розвиток зарядної інфраструктури для електромобілів, стимулювання виробництва зелених автомобілів та створення фіскальних стимулів для власників екологічно чистих транспортних засобів.

Інноваційні методи зменшення викидів та позитивного впливу на навколишнє середовище не лише зменшують негативний вплив транспорту на природу, але також сприяють зміцненню сталого розвитку та створенню більш здорового

та придатного для життя навколишнього середовища. Вони відкривають нові горизонти для транспорту майбутнього, де інновації та сталість об'єднуються для створення більш сучасних та екологічно чистих систем перевезення [1, с. 116].

Ключовими імперативами в інноваціях для забезпечення безпеки в транспортному секторі є розвиток кіберзахисту та використання штучного інтелекту для виявлення загроз, покращення безпеки на дорогах через технології для уникнення аварій, розвиток безпечних інфраструктурних рішень та впровадження системи взаємодії між транспортними засобами та інфраструктурою (V2X), що дозволяє обмінюватися інформацією для безпечної їзди та попередження небезпек. Інновації в цій галузі сприяють зменшенню ризиків та покращенню безпеки транспортування, які стають все більш актуальними у сучасному світі. Розглянемо це питання детальніше.

Забезпечення безпеки в транспортному секторі в сучасному світі стає однією з найактуальніших проблем, оскільки транспорт є важливою складовою життя суспільства та економіки. Інноваційні підходи до забезпечення безпеки включають в себе різноманітні стратегії та технології, що охоплюють захист від кіберзагроз, підвищення безпеки на дорогах та в інших транспортних середовищах.

Зростання кількості кіберзагроз у транспортному секторі стає серйозним викликом для безпеки. Кібератаки можуть призвести до небезпеки для пасажирів, втрати конфіденційної інформації та великих фінансових втрат. Однією з інноваційних стратегій є розробка та впровадження кіберзахисту для транспортних систем та інфраструктури. Це включає в себе застосування розумних технологій та шифрування для захисту транспортних систем від потенційних загроз. Мережі кіберзахисту можуть моніторити та виявляти аномальну активність, завчасно реагуючи на можливі атаки та загрози.

Ще однією інноваційною областю в гарантуванні безпеки є використання штучного інтелекту та аналітики даних. Аналіз великих обсягів даних дозволяє ідентифікувати тенденції та патерни, що допомагають передбачити можливі небезпеки та реагувати на них. Штучний інтелект може використовувати велику кількість даних для покращення безпеки та ефективності транспортних систем. Наприклад, системи розпізнавання облич та біометричні технології можуть використовуватися для автоматичного контролю доступу та впізнавання пішоходів та водіїв [5, с. 67].

Для підвищення безпеки на дорогах та в інших транспортних середовищах також розробляються інновації. Системи автоматичного гальмування, адаптивний круїз-контроль та системи попередження про зіткнення допомагають уникнути аварій та зберегти життя. Датчики та камери,

встановлені на транспортних засобах, можуть спостерігати за дорожніми умовами та іншими учасниками руху, надаючи водіям додаткову інформацію для безпечного керування.

Крім того, інновації включають в себе розвиток транспортних інфраструктурних рішень для зменшення аварій та підвищення безпеки пішоходів та велосипедистів. Великі міста впроваджують нові дизайнерські рішення для розвитку безпечних пішохідних та велосипедних шляхів, розділених від доріг для автомобілів. Інфраструктура для безпеки на дорогах включає в себе світлодіодні пішохідні переходи, системи інформування та дорожні знаки, які покращують видимість та свідомість учасників руху.

Важливою інноваційною ініціативою є розвиток системи взаємодії між транспортними засобами та інфраструктурою (V2X), яка дозволяє транспортним засобам обмінюватися інформацією з інфраструктурою та іншими транспортними засобами. Ця технологія може виявити небезпеки та надавати водіям рекомендації для безпечної їзди, уникнення заторів та аварій.

Крім того, інновації в сфері безпеки включають в себе розробку та впровадження технологій для моніторингу водіїв. Системи виявлення втоми та рівня алкоголю в крові можуть сприяти запобіганню нещасних випадків, а системи контролю за поведінкою водіїв можуть надавати рекомендації та навіть приймати автоматичні заходи для попередження небезпечних ситуацій.

Тож, інновації у забезпеченні безпеки в транспортному секторі відіграють ключову роль у покращенні якості та ефективності транспортних систем, а також у збереженні життів та збереженні навколишнього середовища. Інновації включають в себе широкий спектр стратегій та технологій, які революціонізують транспортний сектор і сприяють створенню безпечніших та сталіших транспортних систем у всьому світі [4, с. 58].

Важливо відзначити, що політика у галузі наукових досліджень та інновацій у сфері транспорту повинна сприяти системному розвитку та застосуванню передових технологій, необхідних для перетворення транспортної системи в сучасну, ефективну та спрямовану на задоволення потреб користувачів. Для досягнення вищої ефективності необхідно поєднувати технологічні дослідження з системним підходом, враховуючи інфраструктуру та регуляторні вимоги, координацію зацікавлених сторін та проведення масштабних демонстраційних проектів для стимулювання розвитку ринку. Це також включає впровадження інтелектуальних систем мобільності, розроблених науковими дослідженнями, які фінансуються Європейським Союзом. Такі системи включають у себе майбутнє керування повітряним рухом, системи управління процесом перевезень на залізницях, системи

залізничної інформації, системи моніторингу на морі, служби інформації на річках, інтелектуальні транспортні системи та взаємопов'язані рішення для наступного покоління систем управління та інформаційних систем для мультимодального транспорту.

Додатково, необхідно створити інвестиційний план для нових послуг з навігації, моніторингу руху та розповсюдження інформації. Важливо також акцентувати увагу на наукових дослідженнях та інноваціях у галузі тягових систем транспортних засобів [4, с. 58].

Важливо зазначити, що розвиток інновацій є стратегічно важливим аспектом сучасного транспортного сектору. Забезпечення фінансової підтримки для інновацій є вирішальним завданням для транспортних підприємств.

Емісія корпоративних облігацій стала невід'ємною частиною стратегії залучення інвестицій для розвитку інновацій у транспортних підприємствах. Цей інструмент відкриває перед компаніями можливість отримання фінансування за вигіднішими умовами порівняно з іншими формами кредитування, що є критично важливим для забезпечення стійкого інноваційного розвитку.

Однією з основних переваг емісії корпоративних облігацій є можливість залучення капіталу за більш низькими ставками в порівнянні з традиційним банківським кредитуванням. Це стає можливим завдяки тому, що облігації є фінансовими інструментами, де вартість боргового капіталу може бути меншою, а інвестори прагнуть диверсифікувати свій портфель та отримувати стабільний дохід.

Для транспортних підприємств емісія облігацій відкриває перспективи отримання додаткового капіталу, який може бути ефективно використаний для впровадження інноваційних проектів. Цей додатковий фінансовий ресурс дозволяє підприємствам виконувати стратегічні плани, які можуть включати в себе модернізацію транспортних засобів, впровадження новітніх технологій, а також покращення інфраструктури та послуг.

Ще однією значущою перевагою емісії облігацій є можливість гнучкого структурування фінансових умов. Компанії можуть визначати строк виплати облігацій, встановлювати рівень купона та інші параметри, що відповідають їхній фінансовій стратегії та потребам.

Важливою рисою емісії корпоративних облігацій є також можливість привертати довгострокові інвестиції, що дозволяє підприємствам планувати довгострокові інноваційні ініціативи, які можуть потребувати значних витрат та часу для впровадження [3, с. 277].

Публічне розміщення акцій на фондовому ринку виступає необхідним інструментом для транспортних підприємств, які прагнуть залучити капітал для реалізації інноваційних проектів. Цей механізм надає можливість компаніям привертати

фінансові ресурси від широкого кола інвесторів, що в свою чергу сприяє розподілу ризиків та формуванню стабільного фінансового фундаменту для впровадження інновацій.

Однією з ключових переваг публічного розміщення акцій є можливість залучити великі обсяги капіталу, що стає доступним завдяки включенню акцій у торговельний лист фондових бірж. Це важливо, оскільки транспортні підприємства можуть отримати значно більше фінансових ресурсів порівняно з іншими формами залучення капіталу, такими як банківські кредити чи приватне розміщення акцій [8].

Іншим важливим аспектом є можливість привертати капітал від різних категорій інвесторів, таких як інституційні фонди, приватні особи та інші фінансові учасники. Це сприяє диверсифікації джерел капіталу та взаємодії з різними інтересами та стратегіями інвестування.

Публічне розміщення акцій також відкриває перед транспортними підприємствами можливість підвищити свій профіль та привертати увагу публіки. Будучи публічною компанією можна збільшити рейтинг та довіру до бренду, що є важливим чинником для інноваційних підприємств, спрямованих на впровадження новаторських рішень.

Розподіл акцій серед великої кількості інвесторів також зменшує ризик, пов'язаний з власністю та впливом обмеженого числа основних акціонерів. Це робить компанію менш вразливою до фінансових та стратегічних коливань, забезпечуючи більшу стабільність та стійкість в умовах мінливого ринкового середовища.

Тож, публічне розміщення акцій на фондовому ринку є ключовим механізмом для транспортних підприємств, що дозволяє їм залучити необхідний капітал для інноваційних проектів, сприяючи створенню стабільного фінансового фундаменту та забезпеченню конкурентоздатності на ринку [10].

Для створення дієвого транспортного комплексу в Україні важливо розвивати принципи мультимодальності, використовувати супутникову навігацію та інтелектуальні транспортні системи, розширювати використання інформаційних технологій та електронного документообігу. Також слід звертати увагу на використання композитних матеріалів для зменшення ваги транспортних засобів, покращення аеродинаміки та підвищення рівня безпеки. Подолати контейнеризацію перевезень та забезпечити інтероперабельність транспортних систем у ланцюгах поставок. Підвищувати швидкість та забезпечувати своєчасну доставку пасажирів та вантажів за допомогою швидкісних видів транспорту та розвивати логістику. Зміцнювати глобалізацію трансконтинентальних авіаперевезень через світові авіаційні альянси та сприяти дешевим авіаперевезенням для безпосередніх міжрегіональних зв'язків [8].

Висновки. Інноваційний розвиток транспортних підприємств є невід'ємною частиною ефективною транспортної галузі в умовах сучасного світу. Здатність до інноваційного вдосконалення стає стратегічно важливою для забезпечення конкурентоспроможності, якісних послуг, економічної стійкості та відповідності вимогам сучасності.

Інновації в транспортних підприємствах вимагають системного підходу і поєднання різних інноваційних ініціатив, включаючи цифрові технології, зелені рішення, розробку нових транспортних систем і послуг. Важливо підтримувати інноваційний дух серед персоналу, сприяти співпраці з науковими установами і громадськими організаціями, а також розвивати партнерські відносини з іншими галузями економіки. Інноваційний розвиток транспортних підприємств сприятиме покращенню якості послуг, розвитку сталої мобільності та забезпеченню конкурентоспроможності на світовому ринку.

Сучасна інфраструктура, чесні ринкові умови та конкуренція, ефективне управління та регу-

лювання, а також координація між видами транспорту сприятимуть розвитку та зростанню національної транспортної системи України. Покращення якості та ефективності транспортних послуг сприятиме підвищенню конкурентоспроможності галузі, підтримці українського експорту і розвитку внутрішнього виробництва та торгівлі.

Перспективи подальших досліджень у галузі інноваційного розвитку транспортних підприємств включають в себе глибше вивчення впливу інформаційних технологій, штучного інтелекту, електрифікації, екологічних аспектів та розвитку нових видів палива на транспортний сектор. Також важливими напрямками є дослідження механізмів управління інноваціями в транспортних підприємствах, враховуючи внутрішні та зовнішні чинники. Додаткові дослідження в області створення більш стійких інфраструктур, розвитку мультимодальних транспортних систем та забезпечення транспортної безпеки також залишаються актуальними для майбутніх наукових досліджень.

Список використаних джерел:

1. Гречан П.Ю. Інноваційна активність підприємств автомобільного транспорту в Україні. *Інтелект XXI*. 2019. № 5. С. 114–117.
2. Дмитрієва О.І., Аділов Е.К. Формування комплексу інфраструктурного забезпечення інноваційного розвитку транспортної інфраструктури на засадах цифровізації. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2021. № 1. С. 45–55.
3. Загурський О.М. Конкурентоспроможність транспортно-логістичних систем в умовах глобалізації: інституціональний аналіз : монографія. Київ : О. В. Ямчинський, 2019. 373 с.
4. Козак Л.С., Федорук О.В. Особливості формування ефективної моделі інноваційного розвитку транспортно-дорожнього комплексу України. *Економіка та держава*. 2020. № 3. С. 53–60.
5. Новальська Н.І., Клименко В.В. Інвестиційно-інноваційна діяльність транспортно-логістичних підприємств в умовах сучасного бізнес-середовища. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Економіка і управління*. 2021. Т. 32 (71). № 4. С. 64–69.
6. Стратегія сталої логістики та План дій для України – Проект для розгляду. Міністерство інфраструктури України, World Bank Group, 2018. 88 с.
7. Яновська В.П., Медина А. Особливості економічного розвитку транспортних компаній в умовах цифровізації. *Економіка і управління* : зб. наук. праць ДУІТ. Вип. 53. 2023. С. 40–48.
8. Ареф'єва О.В., Сафонік Н.П., Дудік А.О. Стратегічний аналіз розвитку транспортних підприємств в умовах інноваційних тенденцій. *Проблеми сучасних трансформацій. Сер. : економіка та управління*. 2023. № 7. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-7-04-16> (дата звернення: 02.11.2023).
9. Смерічевський С., Райчева Л., Михальченко О. Проблеми і перспективи модернізації транспортного комплексу національної економіки. *Економіка та суспільство*. 2022. № 38. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-76>
10. Томах В.В., Сігаєва Т.Є., Мартиненко М.В. Цифрова трансформація управління підприємствами України у контексті сталої розвитку: інноваційні рішення, креативні технології. *Академічні візії*. 2023. Вип. 18. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/> (дата звернення: 01.11.2023).

References:

1. Grechan P. Yu. (2019) Innovatsiina aktyvnist pidpriemstv avtomobilnoho transportu v Ukraini [Innovative activity of road transport enterprises in Ukraine]. *Intelekt XXI*, no. 5, pp. 114–117. (in Ukrainian)
2. Dmitrieva O. I., Adilov E. K. (2021) Formuvannia kompleksu infrastrukturnoho zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku transportnoi infrastruktury na zasadakh tsyfrovizatsii [Formation of a complex of infrastructure support for innovative development of transport infrastructure on the basis of digitalization]. *Problemy i perspektivy rozvytku pidpriemnytstva*, no. 1, pp. 45–55. (in Ukrainian)
3. Zagurskyi O. M. (2019) *Konkurentospromozhnist transportno-lohistychnykh system v umovakh hlobalizatsii: instyutsionalnyi analiz: monohrafiia* [Competitiveness of transport and logistics systems in the conditions of globalization: institutional analysis: monograph]. Kyiv: O. V. Yamchynskiy. (in Ukrainian)

4. Kozak, L. S., Fedoruk, O. V. (2020) Osoblyvosti formuvannya efektyvnoi modeli innovatsiinoho rozvytku transportno-dorozhnoho kompleksu Ukrainy [Peculiarities of the formation of an effective model of innovative development of the transport and road complex of Ukraine], *Ekonomika ta derzhava*, no. 3, pp. 53–60. (in Ukrainian)

5. Novalska N. I., Klymenko V. V. (2021) Investytsiino-innovatsiina diialnist transportno-lohistychnykh pidpriemstv v umovakh suchasnoho biznes-seredovyshcha [Investment and innovation activity of transport and logistics enterprises in the conditions of the modern business environment]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Ekonomika i upravlinnia*, tom 32 (71), no. 4, pp. 64–69. (in Ukrainian)

6. Stratehiia staloi lohistyky ta Plan dii dlia Ukrainy – Proekt dlia rozghliadu [Sustainable Logistics Strategy and Action Plan for Ukraine – Draft for consideration]. Ministerstvo infrastruktury Ukrainy, World Bank Group. (in Ukrainian)

7. Yanovska V. P., Medina A. (2023) Osoblyvosti ekonomichnoho rozvytku transportnykh kompanii v umovakh tsyfrovizatsii [Peculiarities of the economic development of transport companies in conditions of digitalization]. *Economics and management: coll. of science works by DUIT*, vol. 53, pp. 40–48. (in Ukrainian)

8. Arefieva O. V., Safonik N. P., Dudik A. O. (2023) Stratehichniy analiz rozvytku transportnykh pidpriemstv v umovakh innovatsiinykh tendentsii [Strategic analysis of the development of transport enterprises in the conditions of innovative trends]. *Problemy suchasnykh transformatsii. Ser: ekonomika ta upravlinnia*, no. 7. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-7-04-16> (in Ukrainian)

9. Smerichevskii, S., Raicheva, L., Mikhalchenko, O. Problemy i perspektyvy modernizatsii transportnoho kompleksu natsionalnoi ekonomiky [Problems and prospects of modernization of the transport complex of the national economy]. *Ekonomikata suspilstvo*, no. 38. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-76> (in Ukrainian)

10. Tomah V. V., Sigaeva T. E., Martynenko M. V. (2023) Digital transformation of management of enterprises of Ukraine in the context of sustainable development: innovative solutions, creative technologies. *Akademichni vizii*, vol. 18. Available at: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/> (in Ukrainian)

Стаття надійшла до редакції 09.01.2024